

ΚΕΙΜΕΝΟ Ι

1. Μια κοπέλα κάθεται δίπλα στη θάλασσα και χαζεύει βαριεστημένα το κινητό της. Δίπλα της, ένας ξεχειλισμένος κάδος, στον οποίο οι περαστικοί ρίχνουν πλαστικά ποτήρια καφέ. Η κοπέλα παρατηρεί ενοχλημένη. «Πότε θα πάρουμε το νησί μας στα σοβαρά;» καταλήγει. Επόμενη εικόνα, εξίσου οικεία. Ένα αγόρι διαβάζει στο τραπέζι της κουζίνας – οι γονείς του επιστρέφουν από τα ψώνια και το τραπέζι αρχίζει να γεμίζει πλαστικές σακούλες με τρόφιμα, τόσες που «καλύπτουν» τον μαθητή.

2. Οι δύο σύντομες ιστορίες κλείνουν με ένα αισιόδοξο μήνυμα. «Υπάρχουν λύσεις, αν το θελήσεις»: στην πρώτη περίπτωση, τα επαναχρησιμοποιούμενα ποτήρια και μπουκάλια, στη δεύτερη οι σακούλες πολλαπλών χρήσεων. Τα βίντεο κλείνουν με ένα hashtag που παραπέμπει στο ερώτημα της κοπέλας: #nisyriously. Ένα έξυπνο λογοπαίγνιο, που συνδυάζει το μήνυμα με τον τόπο όπου διαδραματίζονται όλα αυτά, τη Νίσυρο. Ένα νησί πανέμορφο, που δυστυχώς δεν φημίζεται για τις περιβαλλοντικές του επιδόσεις.

3. Μαθητές έφτιαξαν με ανακυκλωμένα υλικά ένα παιχνίδι για την παιδική χαρά και σπιτάκια για αδέσποτα.

4. Τα βίντεο δημιουργήθηκαν από τη μικρή αλλά δραστήρια μη κερδοσκοπική οργάνωση «Νισύριο», που τα τελευταία χρόνια προσπαθεί να κινητοποιήσει τους ντόπιους υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος. «Εστιάσαμε στους νέους γιατί είναι πιο ευαισθητοποιημένοι. Στο Νισύριο όμως έχουμε μέλη από μαθητές έως ανθρώπους άνω των 70», λέει ο Γρηγόρης Χατζηιωαννίδης, συνιδρυτής του «Νισύριου» (εικαστικός ο ίδιος, ιδρυτής του Sterna Art Project). Θέλουμε μέσα από κοινωνικές και πολιτιστικές δράσεις να ενημερώσουμε τους κατοίκους για τα απορρίμματα και την ανακύκλωση. Για παράδειγμα, τα παιδιά του σχολείου (από δημοτικό έως λύκειο) έφτιαξαν με ανακυκλωμένα υλικά ένα παιχνίδι για την παιδική χαρά και σπιτάκια για αδέσποτα. Διοργανώνουμε επίσης καθαρισμούς, ενώ σε συνεργασία με τα πέντε καφέ που λειτουργούν στο νησί τον χειμώνα, αγοράσαμε από κοινού επαναχρησιμοποιούμενα ποτήρια και μπουκάλια, που χάρισαν στους 20 καλύτερους πελάτες τους. Προσπαθούμε να αλλάξουμε λίγο τις συνήθειές μας, είμαστε 1.000 άνθρωποι στο νησί, δεν είναι δύσκολο. Σε ένα μέρος με το μέγεθος της Νισύρου είναι δυνατόν να φέρεις μια αλλαγή, απλά οι μικρές κοινωνίες είναι πιο δύσκαμπτες και χρειάζονται περισσότερο χρόνο».

5. Τα δύο παιδιά που πρωταγωνίστησαν στα πρωτότυπα βίντεο είναι η Κωνσταντίνα Κακαζιάνη, μαθήτρια της Α΄ Λυκείου και ο Γιώργος Χαζαπλαδάκης, μαθητής της Α΄ Γυμνασίου. Γιατί αποφάσισαν να συμμετάσχουν; «Με ενοχλεί που πετούν σκουπίδια στους δρόμους και στις θάλασσες, ή να βλέπω να τα παίρνει ο αέρας στη θάλασσα», λέει ο Γιώργος. «Νομίζω ότι δεν φταίνε οι μεγάλοι, ούτε οι μικροί είμαστε τόσο προσεκτικοί. Νομίζω ότι οι τουρίστες είναι λίγο καλύτεροι από εμάς». Και οι δύο μαθητές συμμετείχαν σε δράσεις καθαρισμού δρόμων και παραλιών της Νισύρου. «Μαζέψαμε άπειρα πράγματα, πλαστικά, μπουκάλια, παντόφλες, τέντες, σωλήνες, μεγάλα καλώδια... αρκετά είναι και από Τουρκία γιατί οι συσκευασίες είναι στα τουρκικά». «Αγαπάω πολύ το περιβάλλον και με ενοχλεί ότι και παιδιά της ηλικίας μου αλλά και οι μεγάλοι δεν το σέβονται», λέει η Κωνσταντίνα. «Δεν ξέρω τι σκέφτονται, γιατί θεωρούν ότι είναι λογικό να πετάξουν σκουπίδια από το παράθυρο

στα χωράφια. Ισως επειδή ζούμε κοντά στο περιβάλλον σε σχέση με εσάς και είμαστε λίγοι, νομίζουν ότι δεν κάνουν τόσο κακό. Δεν θα έπρεπε να είμαστε τόσο "χύμα". Εγώ προσωπικά έχω αρχίσει να κάνω παρατηρήσεις σε όποιον φέρεται έτσι. Αγόρασα για τη μαμά μου ένα ποτήρι από πορσελάνη, για να μην παίρνει μιας χρήσης και σακούλες πολλαπλών χρήσεων, τις περισσότερες φορές θυμάται και τις παίρνει μαζί. Από κάπου πρέπει να ξεκινήσουμε». Μπορείτε να δείτε τα δύο βίντεο στην ιστοσελίδα <http://nisyr.io.gr/el/> στην ενότητα «Δράσεις».

Γιώργος Λιάλιος

10.01.2022 • ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ : ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ II (Πολυτροπικό)

(του Ρέλιτς Ντούσαν)

http://www.cartoonists.gr/view_cat.php?cat_id=27

ΚΕΙΜΕΝΟ III

Τ Ο Δ Α Σ Ο Σ (απόσπασμα)

της Ελένης Βακαλό

Το σχήμα του δάσους έχει

Το σχήμα μιας μέδουσας

Που την πιάνεις στα χέρια σου και γλιστράει

Όταν τη βγάλει έξω
Το κύμα
Αυτό γίνεται ίσως
Γιατί
Σαλεύει
Χωρίς
Ν' ανοίγει αμμουδιές
Που είναι άσπρες
Και
Γυαλίζουν οι φρέσκες
Ενώ οι άλλες
Ολάσπρες
Θα βρείς και κόκαλα από πνιγμένους
Τώρα θα βγάλω την καρδιά μου
Όχι όμως
Καθώς οι μέδουσες
Δεν έχουν αίμα
Αν καμωνόμουνα τόσον καιρό πως έγραφα ποιήματα
ήταν μονάχα για να μπορέσω να πω για το δάσος,
Νύχτα προδίνουν οι άνθρωποι τους άλλους
Κι όταν αρχίσει
Να σε πνίγει
Το δάσος
Φωνάζεις
Σαν να μην είσαι
Στο δάσος

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ ΠΡΩΤΟ

Ποιο είναι το πρόβλημα, σχετικό με το περιβάλλον, που καταγράφεται στο κείμενο 1; (σε 60-70 λέξεις) **μονάδες 15**

ΘΕΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ ΠΡΩΤΗ

Να απαντήσετε με Σ ή Λ αντίστοιχα, αν οι προτάσεις που ακολουθούν είναι σωστές ή λανθασμένες, σύμφωνα με το κείμενο Ι και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας, μέσα από χωρία του κειμένου

Α. Τα δύο παιδιά αδιαφορούν για το περιβάλλον του νησιού τους

Β. Σε ένα μέρος μικρό, όπως η Νίσυρος, μπορεί πιο εύκολα να αλλάξει η νοοτροπία των κατοίκων σε σχέση με το περιβάλλον.

Γ. Το νησί της Νισύρου, φημίζεται για τις περιβαλλοντικές του επιδόσεις

Δ. Πολλοί κάτοικοι στη Νίσυρο, πιστεύουν ότι επειδή ζουν κοντά στο περιβάλλον και είναι λίγοι, δεν προκαλούν τόσο κακό

Ε. Οι τουρίστες στη Νίσυρο, δεν σέβονται καθόλου το περιβάλλον

μονάδες 10

ΕΡΩΤΗΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗ Πώς συνομιλούν τα κείμενα Ι και ΙΙ; Να αναφερθείτε στο θέμα του καθενός (5 μονάδες), τον τρόπο διαπραγμάτευσης (5 μονάδες), τους τρόπους και τα μέσα πειθούς (5 μονάδες)

μονάδες 15

ΕΡΩΤΗΣΗ ΤΡΙΤΗ

Α. Ο συγγραφέας στο κείμενο Ι, υποστηρίζει ότι « Σε ένα μέρος με το μέγεθος της Νισύρου είναι δυνατόν να φέρεις μια αλλαγή, απλά οι μικρές κοινωνίες είναι πιο δύσκαμπτες και χρειάζονται περισσότερο χρόνο». Να αναπτύξετε την άποψη αυτή σε μία παράγραφο 100-120 λέξεων που θα αναπτύσσεται με τη μέθοδο των παραδειγμάτων.

μονάδες 10

Β. Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου που ακολουθεί (κείμενο Ι), με άλλες σημασιολογικά ισοδύναμες

Νομίζω ότι οι τουρίστες είναι λίγο καλύτεροι από εμάς». Και οι δύο μαθητές συμμετείχαν σε δράσεις καθαρισμού δρόμων και παραλιών της Νισύρου. «Μαζέψαμε άπειρα πράγματα, πλαστικά, μπουκάλια, παντόφλες, τέντες, σωλήνες, μεγάλα καλώδια... αρκετά είναι και από Τουρκία γιατί οι συσκευασίες είναι στα τουρκικά». «Αγαπάω πολύ το περιβάλλον και με ενοχλεί ότι και παιδιά της ηλικίας μου αλλά και οι μεγάλοι δεν το σέβονται», λέει η Κωνσταντίνα. «Δεν ξέρω τι σκέφτονται, γιατί θεωρούν ότι είναι λογικό να πετάξουν σκουπίδια από το παράθυρο στα χωράφια. Ίσως επειδή ζούμε κοντά στο περιβάλλον σε σχέση με εσάς και είμαστε λίγοι, νομίζουν ότι δεν κάνουν τόσο κακό. Δεν θα έπρεπε να είμαστε τόσο "χύμα". Εγώ προσωπικά έχω αρχίσει να κάνω παρατηρήσεις σε όποιον φέρεται έτσι.

μονάδες 5

ΘΕΜΑ ΤΡΙΤΟ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Ποιο είναι το βασικό θέμα /ζήτημα που τίθεται στο κείμενο 3; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας, καταγράφοντας τρεις κειμενικούς δείκτες, που να στηρίζουν τη θέση σας, σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων

μονάδες 15

ΘΕΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

Είναι αλήθεια ότι η περιβαλλοντική κρίση στην εποχή μας είναι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο άνθρωπος. Σε ένα άρθρο, που θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, να αναφερθείτε στις συνέπειες αυτής της κρίσης και στο ρόλο του σχολείου και της οικογένειας, για την προσπάθεια αντιμετώπισής τους (300-350 λέξεις)

μονάδες 30